

ad §§ 12—14.

Det her indførte Princip, at en Afstemning mellem en Kommunes — mandlige og kvindelige — Beboere skal være afgørende for, om Bevilling skal kunne meddeles eller fornys, er noget ganske ekstraordinært. Der maatte da foreligge ekstraordinære Forhold for at begrunde en saadan Bestemmelse. Men i saa Henseende synes det os straks paaafaldende, at man her ligesom med Hensyn til Bestemmelsen i § 11 om Bevillings Meddelelse eller Fornyelse for 5 Aar har fundet det nødvendigt at træffe en særlig Bestemmelse for Landet i Forhold til hvad der gælder for Købstæderne. Man maa altsaa mene, at der mere paa Landet end i Købstæderne er Trang til at bekæmpe Forbruget af Spiritus, hvilket vil sige det samme som, at man gaar ud fra, at Drikkeriet gaar mere i Svang og har mere skadelige Følger paa Landet end i Købstæderne.

Vi maa tilstaa, at vi altid have troet, at det modsatte er Tilfældet.

Det er derhos — som ogsaa antydet af Folketingsmænd under Forslagets Behandling i sidst afvigte Rigsdagssamling — i Strid med Grundlovens § 83 at ville indføre en saadan Indskrænkning i den frie og lige Adgang til Erhverv, medmindre det almene Vel kræver Indskrænkningen. Men mon dette virkelig skulde være Tilfældet paa Landet mere end i Købstæderne?

Det er vel egentlig ikke vor Sag at fremhæve, men vi kunne dog alligevel ikke afholde os fra at bemærke, at Bestemmelsen om Kommuneafstemning ogsaa synes i mærkelig Modstrid med den Regel, at de kommunale Vælgere ere henviste til at udøve deres Indflydelse som saadanne ved Valg af deres Organer — Kommunalbestyrelserne og andre kommunale Institutioner — medens det er disse — og disse alene —, der afgøre eller erklære sig over foreliggende Spørgsmaal vedrørende Kommunen.

Til det saaledes anførte kommer, at Vælgere ved de saakaldte Kommuneafstemninger ikke synes at være det rette Organ til at udtale sig om, hvorvidt, og navnlig i hvilket Omfang Beværtningsnæring og Gæstgiveri — specielt denne sidste Næring — bør drives paa Landet. Man maa nemlig erindre, at de, for hvis Skyld Beværtninger og Gæstgiverier paa Landet ere indrettede, ikke saa meget er den stedlige Befolkning — altsaa Kommunens Beboere — som det rejsende Publikum. Det er dette, der fortrinsvis søger disse Steder, og det vilde da være urimeligt, om dette Publikum skulde være underkastet den stedlige Befolknings Bestemmelse med Hensyn til, hvad det maa nyde paa de Steder, hvortil det paa sine Rejser er henvist til at holde sig. Som et Vidnesbyrd om, at det rejsende Publikum ogsaa vilde være lidet tilfreds med saadanne Vilkaar, tillade vi os at vedlægge en Skrivelse af 29. November 1908 fra „Jydsk Handelsrejsendeforening“ og en anden Skrivelse af 30. f. M. fra „Foreningen af handelsrejsende for Østifternes Landdistrikter“.

At endelig en saadan Kommuneafstemning vil gøre vor Stilling fuldkommen usikker, turde være selvfølgeligt. Det kan være haardt nok at skulle arbejde under saadanne Vilkaar, at man hvert femte Aar skal spørge, om man maa fortsætte den Virksomhed, man er slaaet ind paa, men endnu værre bliver det selvfølgelig, naar Afgørelsen heraf til Dels skal overlades til noget saa tilfældigt og uberegneligt som Udfaldet af en blandt en til Dels inkompetent og i hvert Fald uansvarlig Befolkning foretagen Afstemning. At indføre Regler som de omtalte i Lovforslagets §§ 11—14 vilde være at indføre en Undtagelseslov i Forhold til, hvad der gælder anden Adgang til borgerlig Næring. At gøre en saadan Undtagelse vilde formentlig være uretfærdigt og dertil i Strid med det i Grundlovens § 83 udtalte Princip, saalænge der ikke foreligger ekstraordinære Forhold til Begrundelse heraf, men at dette skulde være Tilfældet — tilmed mere paa Landet end i Købstæderne — ja derfor skyldes virkelig endnu Beviset.

Vi andrage derfor ligeledes paa det indstændigste om, at de omtalte Bestemmelser om Kommuneafstemning maa udgaa af den paatænkte Lov, og at det alene maa blive overladt de kommunale Organer — Sogneraad, Amsraad m. v. — samt vedkommende Embedsmyndigheder at afgive Erklæringer og træffe Bestemmelser paa det omhandlede Omraade.

De ovennævnte Bemærkninger ere kun angivne at knytte sig til Lovforslagets §§ 11—14, men de angaa selvfølgelig — hvad deres Indhold formentlig ogsaa viser — ligeledes §§ 19—20, for saa vidt disse angaa Herbergering med Ret til Udskænkning af stærke Drikke.